

EZARA

Kurusu Gũteithia arĩa Maatahĩtwo Gũcooka

¹ Na rĩrĩ, mwaka-inĩ wa mbere wa Kurusu mũthamaki wa Perisia, nĩguo kiugo kĩa Jehova kĩa kĩa kĩa nĩ Jeremia kĩa hiinge-rĩ, Jehova akĩarahũra ngoro ya Kurusu mũthamaki wa Perisia aanĩrĩrithie kũrĩa guothe aathamakaga, na andĩke atĩrĩ:

² “Kurusu, mũthamaki wa Perisia ekuuga ũũ:

“Jehova, Ngai wa igũrũ, nĩaheete mothamaki mothe ma thĩ,* na nĩanyamũrĩte ndĩmwakĩre hekarũ kũu Jerusalemu bũrũri wa Juda. ³ Mũndũ wake o na ũrĩkũ ũrĩ thĩnĩ wanyu, Ngai wake aroikara hamwe nake, nĩambate athĩĩ Jerusalemu kũu Juda, na aake hekarũ ya Jehova, Ngai wa Isiraeli, o we Ngai ũcio ũrĩ kũu Jerusalemu. ⁴ Na rĩrĩ, andũ a kũndũ o guothe kũrĩa matigari mangĩkorwo marĩ, nĩ mamũhe betha na thahabu, na indo na mahiũ, na mĩhothi ya kwĩyendera nĩ ũndũ wa hekarũ ya Ngai ĩrĩa ĩrĩ kũu Jerusalemu.’”

⁵ Hĩndĩ ĩyo atongoria a nyũmba ya Juda na ya Benjamini, na athĩnjĩri-Ngai na Alawii, arĩa othe Ngai aarahũrire ngoro ciao, makĩhaarĩria gũthĩĩ magaaake nyũmba ya Jehova kũu Jerusalemu.† ⁶ Andũ othe a matũũra mao makĩmateithĩrĩria na indo cia betha na cia thahabu, na indo ingĩ na mahiũ, na iheo cia goro, makĩria ya mĩhothi ĩrĩa yarutĩtwo ya kwĩyendera. ⁷ Ningĩ Mũthamaki Kurusu akĩruta indo iria ciarĩ cia hekarũ ya Jehova, iria ciatahĩtwo nĩ Nebukadinezaru kuuma Jerusalemu ikaigwo thĩnĩ wa

* 1:2 Wathani wa Mũthamaki Kurusu watambũrũkĩte kuuma India nginya Misiri.

† 1:5 Rũgendo rwa gũthĩĩ Jerusalemu na ngamĩra rwarĩ rwa mĩeri ta ĩrĩ kana ĩtatũ, na rwarĩ rwa kilomita 900 nginya 1,000.

hekarũ ya ngai yake. ⁸ Kurusu mũthamaki wa Perisia nĩatũmire Mithiredathu ũrĩa mũigi wa kīgĩina arehe indo icio, agĩcitarĩra Sheshibazaru mũnene wa Juda.

⁹ Indo icio ciatarĩĩ ta ũũ:

thaani nene cia thahabu ciarĩ 30

thaani nene cia betha ciarĩ 1,000

ngĩo cia betha ciarĩ 29

¹⁰ mbakũri cia thahabu ciarĩ 30

mbakũri ihaanaine cia betha ciarĩ 410

na indo ingĩ ciarĩ 1,000.

¹¹ Indo icio ciothe cia thahabu na betha ciarĩ 5,400. Sheshibazaru akĩrehe indo icio ciothe hĩndĩ ĩrĩa andũ arĩa maatahĩtwo maacookaga Jerusalemu kuuma Babuloni.

2

Andũ arĩa Maacookire Kuuma Ithaamĩrio

¹ Na rĩrĩ, aya nĩo andũ a bũrũri arĩa maacookire kuuma bũrũri ũrĩa maatahĩrwo, arĩa Mũthamaki Nebukadinezaru wa Babuloni aatahĩte akamatwara Babuloni (nao magĩcooka Jerusalemu na Juda, o mũndũ itũũra-inĩ rĩake, ² makĩrehana na Zerubabeli, na Jeshua, na Nehemia, * na Seraia, na Reelaia, na Moridekai, na Bilishani, na Misipari, na Bigivai, na Rehumu, na Baana):

Mũigana wa andũ a Isiraeli watariĩ ta ũũ:

³ njiaro cia Paroshu ciarĩ 2,172,

⁴ na cia Shefatia ciarĩ 372,

⁵ na cia Ara ciarĩ 775,

⁶ na cia Pahathu-Moabi (iria cioimĩte harĩ Jeshua na Joabu) ciarĩ 2,812,

* 2:2 Nehemia ũyũ tiwe ũrĩa wandikire lbuku rĩa Nehemia.

- 7 na cia Elamu ciarĩ 1,254,
- 8 na cia Zatu ciarĩ 945,
- 9 na cia Zakai ciarĩ 760,
- 10 na cia Bani ciarĩ 642,
- 11 na cia Bebai ciarĩ 623,
- 12 na cia Azigadi ciarĩ 1,222,
- 13 na cia Adonikamu ciarĩ 666,
- 14 na cia Bigivai ciarĩ 2,056,
- 15 na cia Adini ciarĩ 454,
- 16 na cia Ateri (iria cioimĩte harĩ Hezekia) ciarĩ 98,
- 17 na cia Bezai ciarĩ 23,
- 18 na cia Jora ciarĩ 112,
- 19 na cia Hashumu ciarĩ 223,
- 20 na cia Gibari ciarĩ 95.

- 21 Andũ a Bethlehemu maarĩ 123,
- 22 na andũ a Netofa maarĩ 56,
- 23 na andũ a Anathothu maarĩ 128,
- 24 na andũ a Azimavethu maarĩ 42,
- 25 na andũ a Kiriathu-Jearimu, na Kefira, na Beerothu maarĩ 743,
- 26 na andũ a Rama na Geba maarĩ 621,
- 27 na andũ a Mikimasi maarĩ 122,
- 28 na andũ a Betheli na Ai maarĩ 223,
- 29 na andũ a Nebo maarĩ 52,
- 30 na andũ a Magibishi maarĩ 156,
- 31 na andũ a Elamu ũrĩa ũngĩ maarĩ 1,254,
- 32 na andũ a Harimu maarĩ 320,
- 33 na andũ a Lodi, na Hadidi, na Ono maarĩ 725,
- 34 na andũ a Jeriko maarĩ 345,
- 35 na andũ a Senaa maarĩ 3,630.

- 36 Nao athĩnjĩri-Ngai:

- arĩa maarĩ a njiaro cia Jedaia (a nyũmba ya Jeshua) maarĩ 973,
- 37 na a Imeri maarĩ 1,052,

³⁸ na a Pashuri maarĩ 1,247,

³⁹ na a Harimu maarĩ 1,017.

⁴⁰ Nao Alawii:

arĩa maarĩ a njiaro cia Jeshua na Kadimieli (iria cioimĩte harĩ ciana cia Hodavia) maarĩ 74.

⁴¹ Nao aini a nyĩmbo:

arĩa maarĩ a njiaro cia Asafu[†] maarĩ 128.

⁴² Nao aikaria a ihingo cia hekarũ,[‡]

arĩa maarĩ a njiaro cia
Shalumu, na cia Ateri, na cia Talimoni, na cia Akubu,
na cia Hatita, na cia Shobai, othe maarĩ 139.

⁴³ Nacio ndungata cia hekarũ:

arĩa maarĩ a njiaro cia
Ziha, na Hasufa, na Tabaothu,
⁴⁴ na Keroso, na Siaha, na Padoni,
⁴⁵ na Lebana, na Hagaba, na Akubu,
⁴⁶ na Hagabu, na Shalimai, na Hanani,
⁴⁷ na Gideli, na Gaharu, na Reaia,
⁴⁸ na Rezini, na Nekoda, na Gazamu,
⁴⁹ na Uza, na Pasea, na Besai,
⁵⁰ na Asina, na Meunimu, na Nefisimu,
⁵¹ na Bakabuku, na Hakufa, na Harihuru,
⁵² na Baziluthu, na Mehida, na Harasha,
⁵³ na Barikosi, na Sisera, na Tema,
⁵⁴ na Nezia, na Hatifa.

[†] 2:41 Asafu aarĩ ũmwe wa Alawii arĩa Daudi aathuurĩte marũgamĩrĩre ũhoru wa ũini wa nyĩmbo. [‡] 2:42 Arangĩri a ihingo cia itoonyero rĩa hekarũ maarĩ Alawii.

⁵⁵ Nacio njiaro cia ndungata cia Solomoni:

arĩa maarĩ a njiaro cia

Sotai, na Hasoferethu, na Peruda,

⁵⁶ na Jaala, na Darikoni, na Gideli,

⁵⁷ na Shefatia, na Hatili, na Pokerethu-Hazebaimu,
na Ami.

⁵⁸ Ndungata cia hekarũ, hamwe na njiaro cia ndungata
cia Solomoni, maarĩ andũ 392.

⁵⁹ Nao aya nĩ maambatire kuuma matũũra ma Teli-
Mela, na Teli-Harasha, na Kerubu, na Adoni, na Imeri,
no matingĩonanirie atĩ nyũmba ciao ciarĩ cia njiaro cia
Isiraeli:

⁶⁰ Njiaro cia

Delaia, na Tobia, na Nekoda, maarĩ andũ 652.

⁶¹ Na kuuma kũrĩ athĩnjĩri-Ngai:

Arĩa maarĩ a njiaro cia

Hobaia, na Hakozi, na Barizilai (mũndũ ũrĩa
wahikĩtie mwarĩ wa Barizilai ũrĩa Mũgileadi,
na eetanagio na rĩitwa rĩu).

⁶² Andũ acio nĩmacaririe maandĩko ma nyũmba ciao,
no matiigana kũmona, nĩ ũndũ ũcio makĩeherio thiritũ-
inĩ ya athĩnjĩri-Ngai, na magĩtuuo ta andũ maarĩ na
thaahu. ⁶³ Nake barũthi wa kũu akĩmaatha matikarĩe
irio iria therie mũno o nginya gũkaagĩa mũthĩnjĩri-Ngai
ũgũtungata na Urimu na Thumimu.

⁶⁴ Andũ acio othe marĩ hamwe maarĩ 42,360,

⁶⁵ gũtatarĩtwo ndungata ciao cia arũme na cia andũ-a-
nja 7,337; ningĩ nĩ maarĩ na aini a nyĩmbo 200, arũme na

andũ-a-nja. § 66 Nĩ maarĩ na mbarathi 736, na nyũmbũ 245, 67 na ngamĩra 435, na ndigiri 6,720.

68 Rĩrĩa maakinyire nyũmba-inĩ ya Jehova kũu Jerusalemu, atongoria amwe a nyũmba ciao nĩmarutire mũhothi wa kwĩyendera wa gũteithia gwaka rĩngĩ nyũmba ya Ngai o harĩa yarĩ. 69 Kũringana na ũhoti wao, nĩmaheanire indo ciigwo kĩgĩna-inĩ kĩa wĩra ũcio, makĩheana durakima 61,000* cia thahabu, na betha ratiri 5,000,† na nguo 100 cia athĩnjĩri-Ngai.

70 Athĩnjĩri-Ngai, na Alawii, na aini a nyĩmbo, na aikaria a ihingo, na ndungata cia hekarũ maatũũire matũũra-inĩ mao, o hamwe na andũ amwe a acio angĩ, nao andũ arĩa angĩ a Isiraeli magĩtũũra matũũra-inĩ mao.

3

Gwaka Kĩgongona Rĩngĩ

1 Na rĩrĩ, mweri wa mũgwanja wakinya, andũ a Isiraeli magĩkorwo matũũrĩte matũũra-inĩ mao, andũ makĩũngana Jerusalemu marĩ ta mũndũ ũmwe. 2 Nake Jeshua mũrũ wa Jozadaku hamwe na athĩnjĩri-Ngai arĩa angĩ, o na Zerubabeli mũrũ wa Shealitieli na athiritũ ake makĩambĩrĩria gwaka kĩgongona kĩa Ngai wa Isiraeli gĩa kũrutagĩra magongona ma njino kũringana na ũrĩa kwandĩkitwo Watho-inĩ wa Musa mũndũ wa Ngai. 3 O na gũtuĩka maarĩ na guoya wa andũ arĩa maamathiĩrũrũkiirie, nĩmakire kĩgongona mũthingi-inĩ wakĩo, na makĩrutĩra Jehova magongona ma njino ho, magongona ma rũciinĩ na ma hwaĩ-inĩ. 4 Nĩngĩ kũringana na ũrĩa kwandĩkitwo, nĩmakũngũĩire Gĩathĩ gĩa Ithũnũ na

§ 2:65 Hamwe na Alawii arĩa mainaga, nĩ kwarĩ na aini angĩ mainaga hĩndĩ ya ciathĩ, na ya mohiki, na hĩndĩ irĩa andũ maakua. * 2:69 nĩ ta kilo 500

† 2:69 nĩ ta tani 3

mũigana wa maruta ma njino marĩa maatuĩtwo ma o mũthenya. ⁵ Thuutha ũcio makĩruta maruta ma njino ma ndũire, na magongona ma Karũgamo ka Mweri, na magongona ma ciathĩ ciothe iria ciamũrĩrwo Jehova, o hamwe na maruta ma kwĩyendera marĩa maarehagĩrwo Jehova. ⁶ Mũthenya wa mbere wa mweri wa mũgwanja makĩambĩrĩria kũrutĩra Jehova maruta ma njino, o na gũtuĩka mũthingi wa hekarũ ya Jehova ndwarĩ mwake.

Gwaka Hekarũ Rĩngĩ

⁷ Ningĩ makĩhe aaki a mahiga na mabundi ma mbaũ mbeeca, na makĩhe andũ a Sidoni na andũ a Turo irio, na gĩa kũnyua, na maguta nĩgeetha mamarehithĩrie mĩgogo ya mĩtarakwa kuuma Lebanoni ĩgereire iria-inĩ nginya Jopa, o ta ũrĩa gwaathanĩtwo nĩ Mũthamaki Kurusu wa Perisia.

⁸ Mweri wa keerĩ wa mwaka wa keerĩ thuutha wa gũkinya nyũmba-inĩ ya Jehova kũu Jerusalemu, Zerubabeli mũrũ wa Shealitieli, na Jeshua mũrũ wa Jozadaku na ariũ a ithe wao arĩa angĩ (nĩo athĩnjĩri-Ngai, na Alawii, na arĩa othe maacookete Jerusalemu kuuma ithaamĩrio-inĩ) makĩambĩrĩria wĩra, magĩthuura Alawii a mĩaka mĩrongo ĩĩrĩ na makĩria nĩguo marũgamĩrĩre mwako wa nyũmba ya Jehova. ⁹ Jeshua na ariũ ake, na ariũ a ithe, na Kadimieli na ariũ ake (njiaro cia Hodavia), na ariũ a Henadadi na ariũ ao na ariũ a ithe wao, nĩo Alawii othe, makĩnyiitanĩra wĩra wa kũrũgamĩrĩra arĩa maakaga nyũmba ya Ngai.

¹⁰ Rĩria aaki maarĩkirie gwaka mũthingi wa Hekarũ ya Jehova, athĩnjĩri-Ngai mehumbĩte nguo ciao na marĩ na tũrumbeta, na Alawii (ariũ a Asafu) marĩ na thaani iria ihũũrithanagio ikagamba, makĩĩhaarĩria kũgooca Jehova, o ta ũrĩa gwaathanĩtwo nĩ Daudi mũthamaki wa Isiraeli. ¹¹ Makĩinĩra Jehova, makĩmũgoocaga magĩcookagia ngaatho, makiugaga atĩrĩ:

“Jehova nĩ mwega

wendo wake harĩ Isiraeli ūtũũraga tene na tene.”

Nao andũ othe makĩgooca manĩĩre mũno tondũ mũthingi wa nyũmba ya Jehova nĩwaakĩtwo. ¹² No athĩnjĩri-Ngai aingĩ arĩa maarĩ akũrũ, na Alawii, na atongoria a nyũmba, arĩa moonete hekarũ ya mbere makĩrĩra manĩĩre rĩrĩa moonire mũthingi wa hekarũ iyo ya keerĩ ũgĩakwo, o rĩrĩa andũ angĩ aingĩ maanagĩrĩra nĩ gũkena. ¹³ Gũtirĩ mündũ ũngĩahotire gũkũũrana kwanĩrĩra gwa gĩkeno na gwa kĩrĩro, tondũ andũ maanagĩrĩra na mũgambo mũnene. Naguo mũgambo ũcio ũkĩiguuo kũndũ kũraya.

4

Kũgĩrĩrĩrio Gwaka Hekarũ Rĩngĩ

¹ Na rĩrĩ, hĩndĩ iĩa thũ cia Juda na Benjamini ciaiguire atĩ andũ arĩa maatahĩtwo nĩmaakagĩra Jehova, Ngai wa Isiraeli, hekarũ-rĩ, ² magĩthĩ kũrĩ Zerubabeli o na kũrĩ atongoria a nyũmba cia andũ, makĩmeera atĩrĩ, “Rekei twake tũrĩ hamwe tondũ o na ithuĩ tũrongoragia Ngai wanyu, na nĩtũkoretwo tũkĩmũrutĩra magongona kuuma hĩndĩ ya Esari-Hadoni mũthamaki wa Ashuri, ũrĩa watũre-hire gũkũ.”*

³ No rĩrĩ, Zerubabeli, na Jeshua, na atongoria arĩa angĩ a nyũmba cia Isiraeli makĩmacookeria atĩrĩ, “Mũtirĩ na handũ thĩnĩ witũ ũhoru-inĩ wa gwakĩra Ngai witũ hekarũ. Nĩ ithuĩ ene tũgwakĩra Jehova, Ngai wa Isiraeli, o ta ũrĩa Kurusu mũthamaki wa Perisia aatwathire.”

⁴ Hĩndĩ iyo andũ arĩa maamathiũrũrũkĩirie makĩhaarĩria kũũraga andũ a Juda ngoro nĩguo metigĩre gũthĩ na mbere na gwaka. ⁵ Nao makĩandĩka ataarani

* 4:2 Andũ arĩa maikaraga Benjamini maarĩ Asamaria.

a kūhĩngĩca wĩra wao, na gũthũkia mĩbango yao yothe matukũ mothe ma wathani wa Kurusu mũthamaki wa Perisia, nginya hĩndĩ ya wathani wa Dario mũthamaki wa Perisia.

Ahasuerusu na Aritashashita Kũgiria Mwako

⁶ Kĩambĩrĩria kĩa wathani wa Ahasuerusu, ataarani acio magĩthitanga andũ a Juda na Jerusalemu.

⁷ Na matukũ ma Mũthamaki Aritashashita wa Perisia, na Bishilamu, na Mithiredathu, na Tabeeli na andũ arĩa angĩ a thiritũ yake makĩandĩkĩra Aritashashita marũa. Marũa macio maandĩkirwo na mwandĩkĩre na rũthiomi rwa andũ a Suriata.

⁸ Rehumu mũnene wa mbũtũ na Shimushai ũrĩa mwandĩki, nĩmandĩkĩre marũa ma gũthitanga andũ a Jerusalemu kũrĩ Mũthamaki Aritashashita ta ũũ:

⁹ Marũa maya moimĩte kũrĩ nĩ Rehumu mũnene wa mbũtũ, na Shimushai ũrĩa mwandĩki, hamwe na arĩa angĩ a thiritũ yao, na aciirithania, na anene a andũ a Ataripeli, na a Perisia, na a Ereku, na Babuloni, na Aelami a Shushani, ¹⁰ na andũ arĩa angĩ maa-cooketio nĩ mũgaathe ũrĩa mũnene Osinapari nĩgeetha matũũre itũũra inene rĩa Samaria, na kũrĩa kũngĩ guothe Mũrĩmo-wa-Farati.

¹¹ (Ĩno nĩyo kobi ya marũa marĩa aandĩkĩrwo.)

Kũrĩ Mũthamaki Aritashashita,

Kuuma kũrĩ ndungata ciaku, andũ a bũrũri ũrĩa ũrĩ Mũrĩmo-wa-Farati:

¹² Nĩ kwagĩrĩire mũthamaki amenye atĩ, Ayahudi arĩa mookire kũrĩ ithuĩ moimĩte kũrĩ we nĩmathiĩte Jerusalemu, na nĩmaraaka rĩngĩ itũũra rĩu inene, o rĩu iremi na rĩaganu. Nĩmaracookereria rũthingo na magacookereria mĩthingi.

¹³ Ningĩ nĩ kwagĩrĩire mũthamaki amenye atĩ itũūra rĩĩrĩ inene rĩngĩakwo na thingo ciarĩo icookererio, gũtirĩ igooti, kana maruta ma mũthamaki, o na kana igooti rĩa mĩrigo igĩtoonya bũrũri-inĩ rĩrĩrutagwo. Nakĩo kīgĩĩna kĩa ũthamaki nĩgĩkũnyiiha. ¹⁴ Na rĩu tondũ ithuĩ tũrĩ andũ matĩite ũthamaki, na ti wega kuona mũthamaki akĩimwo gĩtĩio, tũratũma ndũmĩrĩri ĩno tũmenyithie mũthamaki, ¹⁵ nĩgeetha ũhoru ũcio ũtuĩrio kuuma maandĩko-inĩ ma tene ma arĩa maarĩ mbere yaku. Maandĩko-inĩ macio niũrĩona atĩ itũūra rĩĩrĩ inene nĩ iremi, na rĩa gũthĩĩnia athamaki na mabũrũri, na nĩ kũndũ kwa ũremi kuuma mahinda ma tene. Kĩu nĩkĩo gĩatũmire itũūra rĩĩrĩ inene rĩanangwo. ¹⁶ Tũkũmenyithia mũthamaki atĩ itũūra rĩĩrĩ inene rĩngĩakwo na thingo ciarĩo icookererio, wee ũgũtigwo ũtarĩ kĩndũ Mũrĩmo ũyũ wa Rũũĩ rwa Farati.

¹⁷ Mũthamaki nake agĩcookia macookio atĩrĩ:

Kũrĩ Rehumu mũnene wa mbũtũ, na Shimushai ũrĩa mwandĩki, na andũ arĩa angĩ a thiritũ yao arĩa matũũraga Samaria na kũrĩa kũngĩ guothe Mũrĩmo-wa-Farati:

Nĩndamũgeithia.

¹⁸ Marũa marĩa mwatũtũmĩire nĩmathomeirwo hau mbere yakwa na ngĩtaũrĩrwo ũhoru wamo. ¹⁹ Nĩndarutire watho na ũhoru ũcio ũgĩtuĩrio, na gũkĩoneka atĩ itũūra rĩĩrĩ inene nĩrĩũikaine kuuma tene atĩ nĩ rĩa kũregana na watho wa athamaki, na rĩtũũraga rĩrĩ iremi, na nĩ rĩa kũringĩrĩria andũ mookĩrĩre thirikari.† ²⁰ Jerusalemu nĩrĩkoretwo

† 4:19 Ũhoru wa kũrema na gũũkĩrĩra athamaki warĩ kuo o na hĩndĩ ya Hezekia, Jehoiaquimu, na Zedekia.

na athamaki a hinya magĩathana Mũrĩmo-wa-Farati wothe, na nĩmarĩhagwo igooti na maruta ma mũthamaki, o na igooti rĩa mĩrigo ĩgĩtoonya bũrũri-inĩ. ²¹ Na rĩrĩ, ruta watho kũrĩ andũ acio matige wĩra, nĩguo itũũra rĩu inene rĩtigaakwo rĩngĩ, nginya rĩrĩa ngoiga. ²² Menyerera ũndũ ũyũ ndũkaage kũhingio. Mũngĩrekereria ũndũ ũngĩrehe ũgwati na ũthũkie ũthamaki nĩkĩ?

²³ Na rĩrĩ, kobi ya marũa ma Mũthamaki Aritashashita maarĩkia gũthomerwo Rehumu na Shimushai ũrĩa mwandiki, na andũ a thiritũ yao, no gũthiĩ mathiire Jerusalemu kũrĩ Ayahudi, na makĩmatigithia wĩra ũcio na hinya.

²⁴ Nĩ ũndũ ũcio, wĩra wa gwaka nyũmba ya Ngai kũu Jerusalemu ũkĩrũgama nginya mwaka wa keerĩ wa wathani wa Dario mũthamaki wa Perisia.

5

Marũa ma Tatenai kũrĩ Dario

¹ Na rĩrĩ, mũnabii Hagai, na mũnabii Zekaria wa rũciaro rwa Ido, nĩmarathĩire Ayahudi a kũu Juda na Jerusalemu thĩinĩ wa rĩitwa rĩa Ngai wa Isiraeli, mũgitĩri wao. ² Hĩndĩ ĩyo Zerubabeli mũrũ wa Shealitieli, na Jeshua mũrũ wa Jozadaku makĩambĩrĩria wĩra wa gwaka rĩngĩ nyũmba ya Ngai kũu Jerusalemu, na anabii a Ngai maarĩ hamwe nao makĩmateithia.

³ Ihinda rĩu Tatenai, barũthi wa Mũrĩmo-wa-Farati, na Shetharu-Bozenai, hamwe na athiritũ ao magĩthiĩ kũrĩ o, makĩmooria atĩrĩ, “Nũũ wamũheire rũtha rwa gwaka rĩngĩ hekarũ ĩno na gũcookereria mwako ũyũ?” ⁴ Ningĩ makĩũria atĩrĩ, “Andũ arĩa maraaka nyũmba ĩno metagwo atĩa?” ⁵ No rĩrĩ, Ngai nĩaroraga athuuri acio a Ayahudi,

na matiatigithirio wĩra nginya ũhoro ũkinyĩrio Dario, na marũa ma macookio make maamũkĩrwo.

⁶ Īno nĩyo kobi ya marũa marĩa maatũmĩrwo Mũthamaki Dario nĩ Tatenai ũrĩa warĩ barũthi wa Mũrĩmo-wa-Farati, marĩ na Shetharu-Bozenai na athiritũ ao, arĩa maarĩ anene a Mũrĩmo-wa-Farati. ⁷ Ũhoro ũrĩa maamũtũmĩire watariĩ ũũ:

Kũrĩ Mũthamaki Dario:

Ngeithi cia thayũ.

⁸ Nĩ wega mũthamaki amenye atĩ ithuĩ nĩtwathiire rũgongo rwa Juda, kũu hekarũ-inĩ ya Ngai ũrĩa mũnene. Andũ acio nĩmaraaka hekarũ na mahiga manene, o na magekĩra mbaũ rũthingo-inĩ. Wĩra nĩũrarutwo na kĩyo, na nĩũrathĩ na mbere mũno ũrĩ moko-inĩ ma arĩa maraũruta.

⁹ Tuoririe athuuri acio atĩrĩ, “Nũũ wamũheire rũtha rwa gwaka rĩngĩ hekarũ ĩno na gũcookereria mwako ũyũ?” ¹⁰ Nĩngĩ nĩtwamoririe marĩitwa mao, nĩgeetha twandĩke marĩitwa ma atongoria ao, nĩguo tũkũmenyithie.

¹¹ ũũ nĩguo maatũcokeirie:

“Ithuĩ tũrĩ ndungata cia Ngai wa igũrũ na thĩ, na tũraaka rĩngĩ hekarũ ĩrĩa yakĩtwo mĩaka mĩingĩ mĩthiru, ĩrĩa yakĩtwo na ĩkarĩkio nĩ mũthamaki mũnene wa Isiraeli. ¹² No tondũ maithe maitũ nĩmarakaririe Ngai wa igũrũ, nĩamaneanire kũrĩ Nebukadinezaru ũrĩa Mũkalidei, mũthamaki wa Babuloni, ũrĩa wamomoirie hekarũ ĩno na agĩthaamĩria andũ bũrũri wa Babuloni.

¹³ “No rĩrĩ, mwaka wa mbere wa Kurusu mũthamaki wa Babuloni, mũthamaki nĩathanire atĩ nyũmba ĩno ya Ngai yakwo rĩngĩ. ¹⁴ O na nĩarutire kuuma hekarũ ĩrĩa yarĩ Babuloni indo cia thahabu na cia betha cia nyũmba

ya Ngai, iria Nebukadinezaru aarutĩte hekarũ-inĩ kũu Jerusalemu, agĩcitwara hekarũ-inĩ kũu Babuloni.

“Nake Mũthamaki Kurusu agĩcineana kũrĩ mũndũ wetagwo Sheshibazaru, ũrĩa aatuĩte barũthi, ¹⁵ na akĩmwĩra atĩrĩ, ‘Oya indo ici ũcitware na ũciige thĩinĩ wa hekarũ kũu Jerusalemu, na wake rĩngĩ nyũmba ya Ngai o harĩa yarĩ.’ ¹⁶ Nĩ ũndũ ũcio Sheshibazaru agĩũka agĩaka mũthingi wa nyũmba ya Ngai kũu Jerusalemu. Kuuma mwaka ũcio nginya ũmũthĩ mwako ũcio no ũthiiga na mbere na ndũrĩ warĩka.”

¹⁷ Na rĩrĩ, mũthamaki angĩona kwagĩrĩire-rĩ, nĩgũ-tuĩrio maandiko-inĩ ma ũthamaki ma tene ma Babuloni, kuoneke kana Mũthamaki Kurusu ti-itherũ nĩarutĩte watho wa gwaka rĩngĩ nyũmba ĩno ya Ngai gũkũ Jerusalemu. Ningĩ reke mũthamaki atūtũmĩre itua rĩake ũhoru-inĩ ũcio.

6

Dario Kũruta Watho wa Kũrũmĩrwo

¹ Nake Mũthamaki Dario akĩruta watho, naguo ũhoru ũcio ũgĩtuĩrio nyũmba-inĩ ĩrĩa yaigĩtwo mabuku ma maũndũ ma tene marĩa maigĩtwo nyũmba ya kĩgĩna kũu Babuloni. ² Ibuku rĩa gĩkũnjo rĩkĩoneka kũu nyũmba-inĩ ya ũthamaki ya Ekibatana, bũrũri-inĩ wa Media. Narĩo rĩandĩkĩtwo ta ũũ:

Ũhoru wa Kũririkanania:

³ Mwaka wa mbere wa Mũthamaki Kurusu, mũthamaki nĩathanire ũhoru ũkonĩ hekarũ ya Ngai kũu Jerusalemu, akiuga atĩrĩ:

Hekarũ nĩyakwo rĩngĩ ĩrĩ handũ ha kũrutagĩrwo magongona, na mũthingi yayo yakwo. ĩkorwo ĩrĩ

mĩkono mĩrongo ĩtandatũ* kũraiha na igũrũ, na mĩkono mĩrongo ĩtandatũ kwarama, ⁴ ĩkorwo ĩrĩ na mĩhari ĩtatũ ya mahiga manene, na ũmwe wa mbaũ. Thogora ũcio ũrĩhwo kuuma kīgĩĩna-inĩ kĩa ũthamaki. ⁵ Ningĩ indo cia thahabu na cia betha cia nyũmba ya Ngai iria Nebukadinezaru aakuuĩte kuuma hekarũ ĩrĩa ĩrĩ Jerusalemu agĩcirehe Babuloni-rĩ, nĩicookio o kĩndũ harĩa kĩarĩ thĩinĩ wa hekarũ kũu Jerusalemu; na mũciige thĩinĩ wa nyũmba ya Ngai.

⁶ Na rĩrĩ, wee Tatenai barũthi wa Mũrĩmo-wa-Farati, hamwe na Shetharu-Bozenai, na inyuĩ, anene a thiritũ yao, mũtigathiĩ kuo. ⁷ Mũtikaingĩrĩre wĩra ũcio wa hekarũ ya Ngai. Barũthi wa Ayahudi na athuuri a Ayahudi nĩmarekwo maake rĩngĩ nyũmba ĩyo ya Ngai o harĩa yaakĩtwo.

⁸ O na ningĩ nĩndathana ũrĩa mũgwĩkĩra athuuri aya a Ayahudi magĩaka nyũmba ĩyo ya Ngai:

Mahũthĩro mothe ma andũ acio nĩ marĩhwo kuuma kīgĩĩna-inĩ kĩa ũthamaki kĩa Mũrĩmo-wa-Farati, nĩgeetha wĩra ũyũ ndũkanarũgame. ⁹ Kĩrĩa gĩothe kĩngĩendekana, tũtege, na ndũrũme, na tũtũrũme; cia kũrutwo maruta ma njino kũrĩ Ngai wa igũrũ, na ngano, na cumbĩ, na ndibei, na maguta, o ta ũrĩa ingĩĩtio nĩ athĩnjĩri-Ngai kũu Jerusalemu no nginya maheagwo o mũthenya itekwaga, ¹⁰ nĩgeetha marutage magongona ma gwĩtikĩrika nĩ Ngai wa igũrũ, na mahooyagĩre kũgaacĩra kwa mũthamaki na ariũ ake.

¹¹ Ningĩ nĩndathana atĩ mũndũ o na ũrĩkũ ũngĩgarũra maandĩko macio, mũitĩrĩro ũkaarutwo nyũmba-inĩ yake na acooke oywo na igũrũ ohanĩtio nague. Na nĩ ũndũ wa rĩhia rĩu nyũmba yake ĩgaatuuo iganjjo rĩa

* 6:3 nĩ ta mita 27

mahuti. ¹² Ngai ũrĩa ũtũmĩte Rĩĩtwa rĩake rĩtũũre kũu aroeheria mũthamaki o wotha kana andũ arĩa mangĩgeria kũgarũra watho ũyũ kana kũharagania hekarũ iyo irĩ Jerusalemu.

Nĩ Dario nĩ nĩ ndaruta watho ũcio. Nĩwathĩkĩrwo na kĩyo.

Kũrĩkia na Kwamũra Hekarũ

¹³ Ningĩ, nĩ ũndũ wa watho ũrĩa warutĩtwo nĩ Mũthamaki Dario, Tatenai barũthi wa Mũrĩmo-wa-Farati, na Shetharu-Bozenai, marĩ na athiritũ ao nĩmathĩkĩire watho ũcio na kĩyo. ¹⁴ Nĩ ũndũ ũcio athuuri a Ayahudi magĩthiĩ o na mbere gwaka na kũgaacĩra makĩhun-jagĩrio nĩ mũnabii Hagai, na Zekaria wa rũciaro rwa Ido. Makĩrĩkia gwaka hekarũ kũringana na rĩathani rĩa Ngai wa Isiraeli na watho wa Kurusu, na wa Dario, na wa Aritashashita, athamaki a Perisia. ¹⁵ Hekarũ iyo yarĩkire mũthenya wa gatatũ wa mweri wa Adari, mwaka wa gatandatũ wa gũthamaka kwa Mũthamaki Dario.

¹⁶ Hĩndĩ iyo andũ a Isiraeli na athĩnjĩri-Ngai, na Alawii, na andũ arĩa angĩ maatahĩtwo, magĩkũngũĩra kwamũrwo kwa nyũmba ya Ngai marĩ na gĩkeno. ¹⁷ Indo iria maarutire nĩ ũndũ wa kwamũrwo kwa nyũmba ya Ngai ciarĩ ndegwa igana rĩmwe, na ndũrũme magana meerĩ, na tũtũrũme magana mana, irĩ iruta rĩa kũhoroheria Isiraeli othe mehia mao, na thenge ikũmi na igĩrĩ, o ĩmwe kũrĩ o mũhĩrĩga wa Isiraeli. ¹⁸ Nao magĩtoonyia athĩnjĩri-Ngai wĩra-inĩ kũringana na ikundi ciao, na Alawii kũringana na matuanĩra mao, nĩ ũndũ wa wĩra wa gũtungatĩra Ngai kũu Jerusalemu o ta ũrĩa kwandĩkitwo Ibuku-inĩ rĩa Musa.

Bathaka

¹⁹ Mũthenya wa ikũmi na ĩna wa mweri wa mbere, andũ arĩa maatahĩtwo magĩkũngũĩra Gĩathĩ gĩa Bathaka.

²⁰ Athĩnjĩri-Ngai na Alawii nĩmetheretie na othe maarĩ

atheru. Alawii nĩ maathĩnjire gatũrũme ka Bathaka, nĩ ũndũ wa arĩa othe maatahĩtwo, na nĩ ũndũ wa ariũ a ithe wao athĩnjĩri-Ngai, o na nĩ ũndũ wao ene. ²¹ Nĩ ũndũ ũcio andũ a Isiraeli arĩa maacookete kuuma kũrĩa maatahĩrwo makĩrĩa Bathaka ĩyo, hamwe na arĩa othe meyamũranĩtie na mĩtugo ya thaahu ya ndũrĩrĩ iria mariganĩtie nacio nĩgeetha marongorie Jehova Ngai wa Isiraeli. ²² Nĩmakũngũĩre Giathĩ kĩa Mĩgate ĩtarĩ Mũĩkĩre Ndawa ya Kũĩmbia marĩ na gĩkeno ihinda rĩa mĩthenya mũgwanja, tondũ Jehova nĩamaĩyũrĩtie gĩkeno nĩ ũndũ wa kũgarũra meciiria ma mũthamaki wa Ashuri, nake akĩmateithia wĩra-inĩ wa gwaka nyũmba ya Ngai, o we Ngai wa Isiraeli.

7

Ezara Gũũka Jerusalemu

¹ Na rĩrĩ, thuutha wa maũndũ macio, rĩrĩa Aritashashita mũthamaki wa Perisia aathamakaga, Ezara mũrũ wa Seraia, mũrũ wa Azaria, mũrũ wa Hilikia, ² mũrũ wa Shalumu, mũrũ wa Zadoku, mũrũ wa Ahitubu, ³ mũrũ wa Amaria, mũrũ wa Azaria, mũrũ wa Meraiothu, ⁴ mũrũ wa Zerahia, mũrũ wa Uzi, mũrũ wa Buki, ⁵ mũrũ wa Abishua, mũrũ wa Finehasi, mũrũ wa Eleazaru, mũrũ wa Harũni mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene, ⁶ Ezara ũcio nĩambatire oimĩte Babuloni. Aarĩ mũrutani mũũgĩ mũno ũhoru-inĩ wa Watho wa Musa, ũrĩa Jehova Ngai wa Isiraeli aaheanĩte. Mũthamaki nĩamũheete indo ciothe iria aahooete kũrĩ we, tondũ guoko kwa Jehova Ngai wake kwarĩ hamwe nake. ⁷ Andũ amwe a Isiraeli, hamwe na athĩnjĩri-Ngai, na Alawii, na aini a nyĩmbo, na aikaria a ihingo, na ndungata cia hekarũ o nao nĩmambatire magĩũka Jerusalemu mwaka wa mũgwanja wa wathani wa Aritashashita.

⁸ Ezara aakinyire Jerusalemu mweri wa gatano wa mwaka wa mūgwanja wa mūthamaki. ⁹ Aambĩĩrie rūgendo rwake rwa kuuma Babuloni mūthenya wa mbere wa mweri wa mbere, na aakinyire Jerusalemu mūthenya wa mbere wa mweri wa gatano, tondũ guoko kwa ūtugi kwa Ngai wake kwarĩ hamwe nake. ¹⁰ Nĩgũkorwo Ezara nĩerutiire gũthoma na kūrũmia Watho wa Jehova, na kūrutana watho wa kūrũmĩrĩrwo na mawatho maguo kũu Isiraeli.

Marũa ma Mūthamaki Aritashashita kūrĩ Ezara

¹¹ Īno nĩyo kobi ya marũa marĩa Mūthamaki Aritashashita aaheete Ezara ūcio mūthĩnjĩri-Ngai na mūrutani, mūndũ warĩ mūũgĩ maũndũ-inĩ makoniĩ maathani na mawatho ma kūrũmĩrĩrwo ma Jehova harĩ Isiraeli:

¹² *Aritashashita, mūthamaki wa athamaki,

Kūrĩ Ezara ūrĩa mūthĩnjĩri-Ngai na mūrutani wa Watho wa Ngai ūrĩa ūrĩ igũrũ:

Nĩndakũgeithia.

¹³ Rĩu-rĩ, nĩndaruta watho atĩ andũ a Isiraeli othe arĩa marĩ ūthamaki-inĩ wakwa, hamwe na athĩnjĩri-Ngai na Alawii, arĩa mangĩenda gũthĩi nawe kũu Jerusalemu, no mathiĩ. ¹⁴ Wee ūtũmĩtwo nĩ mūthamaki na ataari ake mūgwanja, ūthiĩ ūgatuĩrie ūhoru wa Juda na wa Jerusalemu, o ta ūrĩa Watho wa Ngai waku ūrĩa ūrĩ naguo guoko-inĩ gwaku ūtariĩ. ¹⁵ O na ningĩ ūkuue betha na thahabu, iria mūthamaki na ataari ake maheanĩte na kwiyendera kūrĩ Ngai wa Isiraeli ūrĩa ūtũruga Jerusalemu, ¹⁶ hamwe na betha na thahabu

* ^{7:12} Gĩchunjĩ gĩkĩ kiandĩkirwo na rūthiomi rwa Asuriata rūrĩa rwatũmagĩrwo nĩ mabũrũri hĩndĩ iyo.

ciothe iria ingiŋheanwo kuuma bŭrŭri wa Babuloni, o na mĩhothi ya kwĩyendera kuuma kŭrĩ andũ na athĩnjĩri-Ngai, nĩ ũndũ wa hekarũ ya Ngai wao ĩrĩa ĩrĩ Jerusalemu. ¹⁷ Menyerera wone atĩ mbeeca ici nĩciagũra ndegwa, na ndŭrũme na tŭtŭrũme, hamwe na maruta ma ngano na ma kũnyuuo, irutwo igongona hau kĩgongona-inĩ kĩa hekarũ ya Ngai waku kũu Jerusalemu.

¹⁸ Wee na ariũ a thoguo Ayahudi no mwĩke o ũrĩa mŭngĩona kwagĩrĩre na matigari ma betha na tha-habu, kŭringana na wendi wa Ngai wanyu. ¹⁹ Twarĩrai Ngai wa Jerusalemu indo ciothe iria mwĩhokeirwo cia kũhũthagĩrwo mahooya-inĩ thĩinĩ wa hekarũ ya Ngai wanyu. ²⁰ Na kĩndũ kĩngĩ o gĩothe kĩngĩendekana nĩ ũndũ wa hekarũ ya Ngai wanyu, o kĩrĩa ũngĩona mweke wa kũheana, no ũkĩrute kuuma kĩgĩina-inĩ kĩa mũthamaki.

²¹ Na rĩrĩ, nĩ Mũthamaki Aritashashita, nĩndatha aigi othe a kĩgĩina a Mŭrĩmo-wa-Farati maheane na kĩyo kĩrĩa gĩothe Ezara ũrĩa mũthĩnjĩri-Ngai, na mŭrutani wa watho wa Ngai ũrĩa ũrĩ igŭrũ angĩbatario nĩkĩo, ²² gĩtakĩrĩte taranda igana rĩmwe[†] cia betha, na kori igana rĩmwe[‡] cia ngano, na bathi igana rĩmwe[§] cia ndibei, na bathi igana rĩmwe cia maguta ma mĩta-maiyũ, na cumbĩ ũtarĩ gĩthimi. ²³ Ũndũ ũrĩa wotho Ngai wa igŭrũ atuĩte, nĩwĩkwo na kĩyo, ũndũ wotho ũkonĩ hekarũ ya Ngai ũrĩa ũrĩ igŭrũ. Nĩ kĩ kĩngĩtũma kũgĩe na mang'ũrĩ ũthamaki-inĩ wa mũthamaki na ariũ ake? ²⁴ Ningĩ mũmenye atĩ mŭtirĩ na watho wa gwĩtia mũthĩnjĩri-Ngai o wotho, na Alawii, na aini a nyĩmbo, na aikaria a ihingo, na ndungata cia hekarũ, kana andũ arĩa angĩ marutaga wĩra nyũmba-inĩ ĩyo ya Ngai igooti,

[†] 7:22 nĩ ta tani ithatũ na robo ithatũ (3.75) [‡] 7:22 nĩ ta kilo 3,400

[§] 7:22 nĩ ta lita 2,200

kana maruta ma mūthamaki o na kana igooti rīa mīrigo īgītoonya būrūri-inī.

²⁵ Nawe Ezara, kūringana na ūūgī wa Ngai waku ūrīa ūrī naguo, thuura aciirithania na atui a ciira nīguo mat-uagīre andū othe a Mūrīmo-wa-Farati ciira na kīhotoo, arīa othe mooī watho wa Ngai wanyu. Nao arīa matoōī ūmarute. ²⁶ Mūdū o wothē ūtarīathīkagīra watho wa Ngai waku na watho wa mūthamaki no nginya aherithio na ūndū wa kūūragwo, kana aingatwo būrūri, o na kana indo ciake itahwo, kana ohwo njeera.

²⁷ Jehova arogoocwo, Ngai wa maithe maitū, ūrīa wīkīrīte ūndū ūcio ngoro-inī ya mūthamaki, atī atīīthie nyūmba ya Jehova īrīa īrī kūu Jerusalemu na njīra īno, ²⁸ o ūcio ūtūmīte njītīkīrīke mbere ya mūthamaki, na ataarani ake, na anene othe a mūthamaki arīa marī ūhoti. Tondū guoko kwa Jehova Ngai wakwa kwarī hamwe na nīi, nīndeyūmīrīrie, ngīcookanīrīria atongoria a Isiraeli nīguo twambate nao.

8

Marīitwa ma Atongoria a Nyūmba aria Macookire na Ezara

¹ Aya nō atongoria a nyūmba o hamwe na arīa meyandīkithītie, na nō mambatanirie na nīi kuuma Bab-uloni hīndī ya wathani wa Mūthamaki Aritashashita:

² kuuma njiaro cia Finehasi, aarī Gerishomu;
na njiaro cia Ithamaru, aarī Danieli;
na kuuma njiaro cia Daudi, aarī Hatushu ³ wa njiaro cia Shekania;

na kuuma njiaro cia Paroshu, aarī Zekaria, hamwe na andū 150 arīa meyandīkithītie;

- ⁴ na kuuma njiaro cia Pahathu-Moabi, aarĩ Eliehoenai mūrũ wa Zerahia, hamwe na andũ angĩ 200;
- ⁵ na kuuma njiaro cia Zatu, aarĩ Shekania mūrũ wa Jahazieli, hamwe na andũ angĩ 300;
- ⁶ na kuuma njiaro cia Adini, aarĩ Ebedi mūrũ wa Jonathani, hamwe na andũ angĩ 50;
- ⁷ na kuuma njiaro cia Elamu, aarĩ Jeshia mūrũ wa Athalia, hamwe na andũ angĩ 70;
- ⁸ na kuuma njiaro cia Shefatia, aarĩ Zebadia mūrũ wa Mikaeli, hamwe na andũ angĩ 80;
- ⁹ na kuuma njiaro cia Joabu, aarĩ Obadia mūrũ wa Jehieli, hamwe na andũ angĩ 218;
- ¹⁰ na kuuma njiaro cia Bani, aarĩ Shelomithi mūrũ wa Josifia, hamwe na andũ angĩ 160;
- ¹¹ na kuuma njiaro cia Bebai, aarĩ Zekaria mūrũ wa Bebai, hamwe na andũ angĩ 28;
- ¹² na kuuma njiaro cia Azigadi, aarĩ Johanani mūrũ wa Hakatani, hamwe na andũ angĩ 110;
- ¹³ na kuuma njiaro cia Adonikamu, na nĩo a mũthia, marĩitwa mao maarĩ Elifeleti, na Jeueli, na Shemaia, hamwe na andũ angĩ 60;
- ¹⁴ na kuuma njiaro cia Bigivai, maarĩ Uthai na Zakuri, hamwe na andũ angĩ 70.

Gũcooka Jerusalemu

¹⁵ Nĩndamacookanĩĩrie hamwe rūũĩ-inĩ rūrĩa rūthereraga rūrorete Ahava, na tũgĩkara hau mũthenya ĩtatũ. Na rĩrĩ, rĩrĩa ndarorire gatagatĩ-inĩ ka andũ acio na athĩnjĩri-Ngai, ndionire Alawii ho. ¹⁶ Nĩ ũndũ ũcio ngĩtũmanĩra Eliezeri, na Arieli, na Shemaia, na Elinathani, na Jaribu, na Elinathani, na Nathani, na Zekaria, na Meshulamu arĩa maarĩ atongoria, na Joiaribu na Elinathani, andũ arĩa maarĩ arutani, ¹⁷ ngĩmatũma kũrĩ Ido mũtongoria wa Kasifia. Ngĩmeera ũrĩa megũthĩĩ kwĩra Ido na andũ

a nyumba yake, acio ndungata cia hekarũ kũu Kasifia, nĩguo matũrehere aruti a wĩra wa nyumba ya Ngai witũ. ¹⁸ Na tondũ guoko kwa ũtugi kwa Ngai witũ kwarĩ hamwe na ithuĩ-rĩ, magĩtũrehere Sherebia, mũndũ mũhoti wa kuuma njiaro cia Mahili mũrũ wa Lawi, ũrĩa warĩ mũrũ wa Isiraeli, na ariũ a Sherebia na ariũ a ithe, othe maarĩ andũ 18; ¹⁹ Na makĩrehe Hashabia hamwe na Jeshaia wa kuuma njiaro cia Merari, na ariũ a ithe na ciana ciao, othe andũ 20. ²⁰ Ningĩ makĩrehe andũ ndungata 220 cia hekarũ, gĩkundi gĩathondeketwo nĩ Daudi na anene ake nĩguo gĩteithagĩrĩrie Alawii. Othe makĩandĩkwo na marĩitwa mao.

²¹ Tũrĩ o hau rũũ-inĩ rwa Ahava, ngĩanĩrĩra twĩhinge kũrĩa irio, nĩguo tũhote kwĩnyiihia mbere ya Ngai witũ tũmũhooe atũgitĩre rũgendo-inĩ, ithuĩ na ciana ciitũ, hamwe na indo ciitũ ciothe. ²² Nĩndaiguire thoni kũũria mũthamaki atũhe thigari cia magũrũ o na iria ithiiga ihaicĩte mbarathi cia gũtũgitĩra harĩ thũ njĩra-inĩ, tondũ nĩtwerĩte mũthamaki atĩrĩ, “Guoko kwa ũtugi kwa Ngai witũ kũrĩ igũrũ rĩa mũndũ o wothe ũrĩa ũmwĩhokaga, no marakara make manene marĩ igũrũ rĩa arĩa othe mamũtiganagĩria.” ²³ Nĩ ũndũ ũcio tũkĩhinga kũrĩa irio na tũgĩthaitha Ngai witũ nĩ ũndũ wa ũhoro ũcio, nake agĩcookia ihooya riitũ.

²⁴ Ningĩ ngĩamũra athĩnjĩri-Ngai ikũmi na eerĩ arĩa maarĩ atongoria, hamwe na Sherebia, na Hashabia, na ariũ a ithe wao ikũmi, ²⁵ na ngĩmathimĩra maruta ma betha na thahabu, na indo iria ciaheanĩtwo nĩ mũthamaki, na ataari ake, na anene ake, na andũ othe a Isiraeli arĩa maarĩ kuo, nĩ ũndũ wa nyumba ya Ngai witũ. ²⁶ Ngĩmathimĩra taranda 650* cia betha, na indo cia betha cia ũritũ wa taranda igana rĩmwe†, na taranda igana rĩmwe cia tha-

* 8:26 nĩ ta tani 25 † 8:26 nĩ ta tani ithatũ na robo ithatũ (3.75)

habu,²⁷ na mbakūri 20 cia thahabu cia thogora wa mbaūni 1,000,[‡] na indo igĩrĩ cia gĩcango gĩtherie mūno kĩa goro o ta thahabu.

²⁸ Ngĩmeera atĩrĩ, “Inyuĩ o ūndũ ūmwe na indo ici nĩ mwamūrĩrwo Jehova. Betha na thahabu ici nĩ maruta ma kwĩyendera marutĩrwo Jehova Ngai wa maithe manyu. ²⁹ Mūcimenyerere wega o nginya rĩrĩa mūgaacithimĩra tũnyũmba-inĩ tũrĩa tũrĩ thĩinĩ wa nyũmba ya Jehova kũu Jerusalemu mbere ya athĩnjĩri-Ngai arĩa atongoria, na Alawii, na atongoria a nyũmba cia Isiraeli.” ³⁰ Nao athĩnjĩri-Ngai na Alawii makĩamūkĩra betha na thahabu, na indo icio nyamũre iria ciathimĩtwo nĩguo itwarwo nyũmba ya Ngai witũ kũu Jerusalemu.

³¹ Na mũthenya wa ikūmi na ĩrĩ mweri wa mbere tũk-iuma rūũ-inĩ rwa Ahava twerekeire Jerusalemu. Guoko kwa Ngai witũ kwarĩ hamwe na ithuĩ, nake agĩtũgitĩra kuuma kũrĩ thũ na njangiri njĩra-inĩ. ³² Nĩ ūndũ ūcio tũgĩkinya Jerusalemu, na tũkĩhurũka kuo mĩthenya ĩtatũ.

³³ Mũthenya wa kana, tũrĩ thĩinĩ wa nyũmba ya Ngai witũ, tũgĩthima betha na thahabu na indo iria nyamũre ikĩneanwo moko-inĩ ma Meremothu mūrũ wa Uria, ūrĩa mũthĩnjĩri-Ngai. Eleazaru mūrũ wa Finehasi aarĩ hamwe nake, o ūndũ ūmwe na Jozabadu mūrũ wa Jeshua, na Noadia mūrũ wa Binui, arĩa Alawii. ³⁴ Indo ciothe nĩciatarirwo kũringana na mũigana na ūritũ wacio, nague ūritũ wacio ūrĩ wothe ūkĩandikwo o hĩndĩ ĩyo.

³⁵ Hĩndĩ ĩyo arĩa maacookete kuuma kũrĩa maatahĩrwo makĩrutĩra Ngai wa Isiraeli maruta ma njino: makĩruta ndegwa ikūmi na igĩrĩ nĩ ūndũ wa andũ a Isiraeli othe, na ndũrũme mĩrongo kenda na ithathatũ, na tũtũrũme mĩrongo mũgwanja na mũgwanja, na makĩruta thenge

‡ 8:27 nĩ ta kilo inyanya na nuthu (8.5)

ikūmi na igĩrĩ irĩ iruta rĩa kūhoroheria mehia. Ici ciothe ciarutĩirwo Jehova irĩ iruta rĩa njino. ³⁶ Magĩcooka magĩtwara mawatho ma mūthamaki kūrĩ anene arĩa maathuurĩtwo nĩ mūthamaki, na kūrĩ mabarũthi[§] ma Mūrĩmo-wa-Farati, nao magĩteithia andũ na magĩteithĩrĩria maũndũ ma nyũmba ya Ngai.

9

Ihooya rĩa Ezara Rĩkoniĩ Kūhikania na Ndũrĩrĩ

¹ Na rĩrĩ, thuutha wa gwĩka maũndũ macio,^{*} atongoria magĩũka kūrĩ nĩ, makĩnjĩra atĩrĩ, “Andũ a Isiraeli, o hamwe na athĩnjĩri-Ngai na Alawii, matiĩamũranĩtie kuuma kūrĩ andũ arĩa matũrigiicĩirie, na kuuma kūrĩ mĩtugo yao irĩ magigi, ta ĩrĩa ya Akaanani, na Ahiti, na Aperizi, na Ajebusi, na Aamoni, na Amoabi, na Amisiri, na Aamori. ² Nĩmahikĩtie airĩtu amwe ao magatuũka atumia ao na a ariũ ao, na magatukania rũrĩrĩ rũrĩa rũtheru na andũ arĩa matũrigiicĩirie. Atongoria na anene ao nĩo matongoretie andũ arĩa angĩ ũhoro-inĩ ũyũ wa kwaga kwĩhokeka.”

³ Rĩrĩa ndaiguire ũhoro ũcio, ngĩtembũranga nguo yakwa ya thĩinĩ na ya igũrũ,[†] na ngĩmunya njuĩrĩ cia mūtwe wakwa o na nderu, ngĩkara thĩ ndĩ na kĩa kĩnene. ⁴ Hĩndĩ ĩyo andũ othe arĩa mainainire nĩ ũndũ wa ciugo icio cia Ngai wa Isiraeli makĩgomana harĩ nĩ nĩ ũndũ wa kwaga kwĩhokeka kũu kwa andũ arĩa maatahĩtwo. Ngĩkara thĩ hau ndĩ na kĩa kĩnene o nginya hĩndĩ ya igongona rĩa hwaĩ-inĩ.

[§] 8:36 Nĩ kwarĩ na anene maathuuragwo nĩ mūthamaki nĩguo marũgam-agĩrĩre ng'ongo cia mabũrũri mao, namo mabarũthi maarĩ anini ao. ^{*} 9:1 Ezara eerirwo maũndũ macio mĩeri kenda thuutha wa gũkinya Jerusalemu (rora 10:9). [†] 9:3 Gũtarũranga nguo kuonanagia atĩ mũndũ nĩaracakaya.

⁵ Na rĩrĩ, ihinda rĩa igongona rĩa hwaĩ-inĩ rĩakinya-rĩ, ngĩũkĩra ngiuma hau ndaikarĩte ndĩnyiihĩtie, nguo yakwa ya thĩinĩ na ya igũrũ irĩ ndembũkangu, ngĩturia ndu ndambũrũkĩtie moko makwa kũrĩ Jehova Ngai wakwa, ⁶ ngĩhooya ũũ:

“Wee Ngai wakwa, nĩngũigua thoni mũno na nga-conoka na ndingĩhota gũgũtiirĩra gĩthiithi, Wee Ngai wakwa, tondũ mehia maitũ nĩ maingĩ makaraiha gũkĩra ũraihi witũ na ũũru witũ, ũgakinya o kũu igũrũ.

⁷ Kuuma matukũ-inĩ ma maithe maitũ ma tene nginya ũmũthĩ, ũũru witũ ũkoretwo ũrĩ mũingĩ. Tondũ wa mehia maitũ, ithuĩ na athamaki aitũ, na athĩnjĩri-Ngai aitũ, tũtũire tũũragagwo na rũhiũ rwa njora, tũgatahwo na tũgatunywo indo ciitũ, na tũgaconorithio guoko-inĩ kwa athamaki a mabũrũri mangĩ, o ta ũrĩa gũtarĩĩ ũmũthĩ.

⁸ “No rĩrĩ, gwa kahinda kanini, Jehova Ngai witũ akoretwo arĩ mũtugi nĩ gũtũtigĩria matigari na gũtũhe handũ harũmu harĩa hake haamũre, na nĩ ũndũ ũcio Ngai nĩaheete maitho maitũ ũtheri na agatũhooreria hanini ũkombo-inĩ witũ. ⁹ O na gũtuĩka tũrĩ ngombo-rĩ, Ngai witũ ndatũtiganĩrie ũkombo-inĩ.[‡] Nĩatũiguĩrĩre tha maitho-inĩ ma athamaki a Perisia: Nĩatũheete mũtũũrĩre mwerũ nĩguo tũhote gwaka nyũmba ya Ngai witũ rĩngĩ na tũcookererie kũrĩa iĩthũkĩtio, na nĩatũheete rũthingo rwa gũtũgitĩra thĩinĩ wa Juda na Jerusalemu.

¹⁰ “No rĩrĩ, Wee Ngai witũ-rĩ, nĩ atĩa tũngiuga thuutha ũyũ? Tondũ nĩtwagĩire mawatho maku bata ¹¹ marĩa waheanire na tũnua twa anabii ndungata ciaku, rĩrĩa woigire atĩrĩ, ‘Bũrũri ũrĩa mũrathiĩ kwĩgwatĩra ũtuĩke wanyu nĩmũthaahie nĩ waganu wa andũ aguo. Nĩ ũndũ

[‡] 9:9 Hĩndĩ ĩno Yahudi maathagwo nĩ andũ a mabũrũri mangĩ.

wa maündũ mao me magigi, nĩmaũiyũrĩtie maündũ mao mooru kuuma mwena ũmwe nginya ũrĩa ũngĩ. ¹² Nĩ ũndũ ũcio, mũtikanetĩkĩrie airĩtu anyu mahikio nĩ ariũ ao kana ariũ anyu mahikie airĩtu ao. Mũtikanagĩe na kĩrĩkanĩro kĩa ũrata nao o na rĩ, nĩgeetha mũgĩe na hinya na mũrĩĩage indo njega cia bũrũri ũcio, na mũkaaũtigĩra ciana cianyu ũrĩ igai rĩao nginya tene.’

¹³ “Maündũ macio matũkorete nĩ ũndũ wa ciiko ciitũ njũru na wĩhia witũ mũnene, no rĩrĩ, Wee Ngai witũ ũtũherithĩtie na iherithia inini gũkĩra ũrĩa mehia maitũ magĩrĩire, o na nĩtũtũgĩĩrie matigari ma andũ ta aya.

¹⁴ Rĩu-rĩ, no tũcooke kuuna maathani maku rĩngĩ, na tũhikanie na andũ arĩa mekaga maündũ me magigi ta macio? Githĩ ndũngĩtũrakarĩra nginya ũtũniine, kwage matigari kana mündũ ũngĩhonoka? ¹⁵ Wee Jehova Ngai wa Isiraeli, ũrĩ mũthingu! Ũmũthĩ ũyũ nĩtũtigĩtwo tũrĩ matigari. Tũrĩ haha mbere yaku twĩhĩtie, na tondũ wa ũndũ ũcio gũtirĩ o na ũmwe witũ ũngĩhota kũrũgama mbere yaku.”

10

Andũ Kuumbũra Mehia

¹ Rĩrĩa Ezara aahooyaga akiumbũraga mehia na akĩrĩraga, o na akĩgũithagia thĩ hau nyũmba-inĩ ya Ngai-rĩ, gĩkundi kĩnene kĩa andũ a Isiraeli, kĩa arũme, na andũ-a-nja, na ciana, gĩkĩũngana gĩkimũthiũrũrũkĩria. O nao makĩrĩra marĩ na ruo mũno. ² Nake Shekania mũrũ wa Jehieli, ũmwe wa rũciaro rwa Elamu, akĩra Ezara atĩrĩ, “Tũkoretwo tũtarĩ ehokeku harĩ Ngai witũ nĩ ũndũ nĩtũhikĩtie andũ-a-nja kuuma ndũrĩrĩ iria itũthiũrũrũkĩirie. No o na kũrĩ ũguo-rĩ, Isiraeli no marĩ na kĩrĩgĩrĩro. ³ Na rĩrĩ, nĩtũthondeke kĩrĩkanĩro tũrĩ mbere ya Ngai witũ atĩ nĩtũkũingata andũ-a-nja aya othe na

ciana ciao, kūringana na mataaro ma mwathi wakwa, o na mataaro ma aĩa metigĩrĩte maathani ma Ngai witũ. Ũndũ ũyũ nĩwĩkwo kūringana na Watho. ⁴ Arahũka; ũhoru ũyũ ũrĩ moko-inĩ maku. Ithuĩ tũrĩ hamwe nawe; nĩ ũndũ ũcio, wĩyũmĩrĩrie ũwĩke.”

⁵ Nĩ ũndũ ũcio Ezara akĩarahũka, agĩtũma atongoria a athĩnjĩri-Ngai na Alawii, o na andũ othe a Isiraeli mehĩte atĩ nĩmegwĩka ũrĩa kwerĩtwo. Nao makĩihĩta. ⁶ Ningĩ Ezara akiuma hau mbere ya nyũmba ya Ngai, agĩthĩĩ kanyũmba ka Jehohanani mũrũ wa Eliashibu. Arĩ kũu ndaigana kũrĩa irio kana kũnyua maaĩ tondũ aathiire o na mbere gũcakaya nĩ ũndũ andũ aĩa maatahĩtwo nĩmagĩte kwĩhokeka.

⁷ Gũgĩcooka gũkĩanĩrĩtwo Juda na Jerusalemu guothe atĩ andũ othe aĩa maatahĩtwo mongane Jerusalemu. ⁸ Mũndũ o wotho ũngĩagire gũkinya Jerusalemu mĩthenya ĩtatũ ĩtanathira kūringana na itua rĩa anene na athuuri, atunywo indo ciake ciothe, nake we mwene aingatwo, ehere kĩũngano-inĩ kĩa andũ aĩa maatahĩtwo.

⁹ Mĩthenya ĩyo ĩtatũ ĩtanathira, arũme othe a Juda na Benjamini makĩũngana Jerusalemu. Naguo mũthenya wa mĩrongo ĩrĩ wa mweri wa kenda, andũ othe nĩmaikarĩte thĩ kĩaaro-inĩ kĩrĩa kĩaĩ mbere ya nyũmba ya Ngai, mathĩnikĩte mũno tondũ wa ũndũ ũcio na nĩ ũndũ wa mbura. ¹⁰ Hĩndĩ ĩyo Ezara ũcio mũthĩnjĩri-Ngai akĩrũgama na igũrũ, akĩmeera atĩrĩ, “Mũkoretwo mũtarĩ ehokeku; nĩmũhikĩtie andũ-a-nja a kũngĩ, mũgakĩongerera mahĩtia ma Isiraeli. ¹¹ Rĩu-rĩ, umbũrai mehia manyu kũrĩ Jehova Ngai wa maithe manyu, na mwĩke ũrĩa endaga. Mwĩyamũraniei na andũ aĩa mamũthiũrũrũkĩirie, o na atumia anyu a kũngĩ.”

¹² Kĩũngano gĩothe gĩgĩcookia na mũgambo mũnene atĩrĩ, “Nĩwoiga ũrĩa kwagĩrĩre! No nginya twĩke o ta ũguo woiga. ¹³ No rĩrĩ, andũ aya marĩ haha nĩ aingĩ, na nĩ hĩndĩ ya mbura; nĩ ũndũ ũcio tũtingĩkara nja. Ningĩ ũhoru ũyũ ndũngĩthondekeka na mũthenya ũmwe kana ĩĩrĩ, tondũ nĩtwĩhĩtie mũno ũndũ-inĩ ũyũ. ¹⁴ Reke anene aitũ marũgamĩrĩre kũũngano gĩkĩ gĩothe. Ningĩ o mũndũ wothē ũrĩ matũũra-inĩ maitũ ũhikĩtie mũndũ-wa-nja wa kũngĩ nĩetĩkĩrio oke mahinda marĩa matuĩtwo, hamwe na athuuri na atuanĩri ciira a o itũũra, nginya twehererio marakara marĩa mahiũ ma Ngai witũ ũhoru-inĩ ũyũ.”

¹⁵ Andũ arĩa maareganire na ũhoru ũcio no Jonathani mũrũ wa Asaheli, na Jahazeia mũrũ wa Tikiva, hamwe na Meshulamu, na Shabethai ũrĩa Mũlawii.

¹⁶ Nĩ ũndũ ũcio andũ arĩa maatahĩtwo magĩika o ta ũrĩa kwerĩtwo. Nake Ezara ũcio mũthĩnjĩri-Ngai agĩthuura arũme arĩa maarĩ atongoria a nyũmba ciao, o mũndũ ũmwe kuuma o nyũmba, o ũrĩa ciagayanĩtio, nao othe makĩandĩkwo marĩitwa mao. Mũthenya wa mbere wa mweri wa ikũmi magĩikara thĩ nĩguo matuĩrie maciira macio, ¹⁷ na gũgĩkinya mũthenya wa mbere wa mweri wa mbere, makĩrĩkia maciira ma arũme othe arĩa maahikĩtie andũ-a-nja a kũngĩ.

Andũ arĩa Maahĩtĩtie nĩ Kũhikania na Ndũrĩrĩ

¹⁸ Thĩĩnĩ wa njiaro cia athĩnjĩri-Ngai, andũ aya nĩo maahikĩtie andũ-a-nja a kũngĩ:

Kuuma njiaro cia Jeshua mũrũ wa Jozadaku na ariũ a ithe nĩ:

Maaseia, na Eliezeri, na Jaribu, na Gedalia. ¹⁹ (Othe makĩĩranĩra atĩ nĩmegũtigana na atumia ao, na o mũndũ akĩruta ndũrũme kuuma rũũru-inĩ rwake nĩ ũndũ wa iruta rĩa mahĩtia mao.)

- 20 Kuuma kūrĩ njiaro cia Imeri nĩ:
Hanani na Zebadia.
- 21 Kuuma kūrĩ njiaro cia Harimu nĩ:
Maaseia, na Elija, na Shemaia, na Jehieli, na Uzia.
- 22 Kuuma kūrĩ njiaro cia Pashuri nĩ:
Elioenai, na Maaseia, na Ishumaeli, na Nethaneli, na
Jozabadu, na Elasa.
- 23 Kuuma kūrĩ Alawii nĩ:

Jozabadu, na Shimei, na Kelaia (na nowe Kelita), na
Pethahia, na Juda, na Eliezeri.
- 24 Kuuma kūrĩ aini a nyĩmbo nĩ:
Eliashibu.
Kuuma kūrĩ aikaria a ihingo nĩ:
Shakumu, na Telemu, na Uri.
- 25 Na gatagatĩ-inĩ ga Aisiraeli arĩa angĩ:

Kuuma kūrĩ njiaro cia Paroshu nĩ:
Ramia, na Izia, na Malikija, na Mijamini, na Eleazaru,
na Malikija, na Benaia.
- 26 Kuuma kūrĩ njiaro cia Elamu nĩ:
Matania, na Zekaria, na Jehieli, na Abadi, na Jeremothu, na Elija.
- 27 Kuuma kūrĩ njiaro cia Zatu nĩ:
Elioenai, na Eliashibu, na Matania, na Jeremothu, na
Zabadi, na Aziza.
- 28 Kuuma kūrĩ njiaro cia Bebai nĩ:
Jehohanani, na Hanania, na Zabai, na Athilai.
- 29 Kuuma kūrĩ njiaro cia Bani nĩ:
Meshulamu, na Maluku, na Adaia, na Jashubu, na
Sheali, na Jeremothu.
- 30 Kuuma kūrĩ njiaro cia Pahathu-Moabi nĩ:

Adina, na Kelali, na Benaia, na Maaseia, na Matania,
na Bezaleli, na Binui, na Manase.

³¹ Kuuma kūrĩ njiaro cia Harimu nĩ:

Eliezeri, na Ishija, na Malikija, na Shemaia, na Shime-
oni, ³² na Benjamini, na Maluku, na Shemaria.

³³ Kuuma kūrĩ njiaro cia Hashumu nĩ:

Matenai, na Matata, na Zabadi, na Elifeleti, na Jere-
mai, na Manase, na Shimei.

³⁴ Kuuma kūrĩ njiaro cia Bani nĩ:

Maadai, na Amuramu, na Ueli, ³⁵ na Benaia, na
Bedeia, na Keluhi, ³⁶ na Vania, na Meremothu, na
Eliashibu, ³⁷ na Matania, na Matenai, na Jaasu.

³⁸ Kuuma kūrĩ njiaro cia Binui nĩ:

Shimei, ³⁹ na Shelemia, na Nathani, na Adaia, ⁴⁰ na
Makinadebai, na Shashai, na Sharai, ⁴¹ na Azareli,
na Shelemia, na Shemaria, ⁴² na Shalumu, na
Amaria, na Jusufu.

⁴³ Kuuma kūrĩ njiaro cia Nebo nĩ:

Jeieli, na Matithia, na Zabadi, na Zabina, na Jadai, na
Joeli, na Benaia.

⁴⁴ Acio othe nĩmahikĩtie andũ-a-nja a kũngĩ, na amwe
ao nĩmaciarĩte ciana na atumia acio.

Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre

Gikuyu: Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre (Bible) of Kenya
copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 29 Jan 2022

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63